

wo 06 feb 2019
20.00 Concertzaal

GRAND FINALE

Hofesh Shechter Company

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

Biografie

Hofesh Shechter (IS/UK) wist al met zijn choreografische debuut *Fragments* (2003) de aandacht te trekken. Een jaar later mocht hij met *Cult* de Audience Choice Award in ontvangst nemen. Voor zijn flitsende start als choreograaf had Shechter een carrière als drummer in rockformatie *The Human Beings*. Hij danste voor onder meer Wim Vandekeybus en Ohad Naharin. Shechter staat bekend om de atmosferische muziek die hij zelf componeert. Van 2004 tot 2006 was hij associate artist bij The Place en in 2006 maakte hij *Uprising*, gevolgd door *In your rooms* in 2007, een choreografie die hem trouwens the Critics' Circle Award for Best Choreography (Modern) bezorgde.

In 2008 richtte Shechter zijn eigen gezelschap op. Zijn compagnie is in residentie in Brighton Dome. Intussen, tien jaar later, toert de Hofesh Shechter Company de wereld rond. Vorig jaar vond een herneming plaats van Hofesh' regie (in samenwerking met John Fulljames) van Glucks *Orphée et Eurydice* in La Scala. Tevens ging Shechters eerste dansfilm *Clowns* in première. Met Shechter II – een compagnie voor aanstormend talent – maakte hij *SHOW*. In het voorbije decennium realiseerde 'the bad boy of contemporary dance' zelfs zijn eigen festival: *#HOFEST*. Gedurende vier weken was zijn werk te zien in Londens meest iconische theaters.

Shechter beschouwt zijn werk als cinematografisch. Hij maakt vloeiende overgangen van groots opgezette groepsmomenten naar intieme scènes. Zo schakelt hij vlotjes tussen de innerlijke beweging van een individu en diens verhouding tot de groep. Dit alles rekening houdend met de vraag in hoeverre een

individu zelf invloed kan uitoefenen. Shechter ziet zijn werk het liefst opgevoerd in grote ruimtes waar het publiek elkaar kan vinden door een gemeenschappelijke ervaring.

Met de revival van Broadwayproductie *Fiddler On The Roof* werd Shechter genomineerd voor een Tony Award. Zijn meest recente creatie, *Grand Finale*, kreeg internationaal laaiende kritieken en werd genomineerd voor een Olivier Award voor beste dansvoorstelling.

Meer dans in Brugge

Kom meer te weten over de dansvoorstellingen van het Concertgebouw en het Cultuurcentrum op concertgebouw.be/dans

Uitvoerders

BELGISCHE PREMIÈRE

19.15 inleiding door vzw Stella Rossa (Gloria Carlier)

Hofesh Shechter: choreografie & muziek
Robinson Cassarino, Chien-Ming Chang, Frédéric Despierre (repetitie-assistent 1), Rachel Fallon, Mickaël Frappat, Natalia Gabrielczyk, Yeji Kim (repetitie-assistent 2), Kim Kohlmann, Erion Kruja, Attila Ronai: dans

Lucy French, Liam Howarth, Sabio Janiak, Colin Norrby, Richard Phillips: muzikanten

Tom Scutt: decor & kostuums

Tom Visser: lichtontwerp

Nell Catchpole & Yaron Engler: medewerking muziek

Bruno Guillore: associate artistieke leiding

Rosie Elnie: assistentie decor & kostuums

Hofesh Shechter met Yaron Engler:

percussie op de soundtrack

Christopher Allan: bewerking score

Merry Widow Waltz van Franz Lehar (door London Philharmonic Orchestra in een arrangement van Glocken Verlag Limited);
het Andante Cantabile uit het *Eerste strijkkwartet* en *Suite nr.4 in G* van Pyotr Il'yich Tchaikovsky & *Russian tune* van Vladimir Zaldwich: additionele muziek

MJ Holland: technisch manager

Andrej Gubanov: belichting

Guy Coletta: geluidstechnicus

Leon Smith: stagemanager

Emma Dymott: assistentie stagemanager

Linda Peterkopa: tour manager

productie: Hofesh Shechter Company in opdracht van Georgia Rosengarten creatie in opdracht van: Sadler's Wells, Théâtre de la Ville-Paris / La Villette-Paris & Brighton Dome and Festival en ook in opdracht van Colours International Dance Festival Stuttgart, Les Théâtres de la Ville de Luxembourg, Romaeuropa Festival, Theatre Royal Plymouth en Marche Teatro / Inteatro Festival samen met Danse Danse Montréal, HELLERAU – European Center for the Arts Dresden in samenwerking met Dresdner Musikfestspiele, Dansens Hus Oslo, Athens en Epidaurus Festival, HOME Manchester en Scène Nationale d'Albi.
Grand Finale kwam tot stand met de steun van the International Music and Art Foundation

in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

DANS

‘Nearer, My God, to Thee’

Enkele minuten voordat het illustere zeepaleis Titanic voorgoed verdween naar de bodem van de Atlantische Oceaan zou de christelijke hymne *Nader, mijn God, bij U* geklonken hebben over het voordek. Volgens de weinige opvarenden die de *maiden voyage* konden navertellen, vervulde het scheepsorkest zijn opdracht tot aan de ondergang. Kranten – van New-York tot Nieuw-Zeeland – raakten in de dagen en weken na de ramp niet uitgepraat over de heroïsche musici die met hun muziek troost wilden bieden aan de wanhopige passagiers. Een macabere slotakte voor een schip dat geacht werd onzinkbaar te zijn.

Apocrief of niet, in *Grand Finale* zijn de muzikanten het ankerpunt van de voorstelling. Choreograaf Hofesh Shechter bracht een eclectisch instrumentarium bijeen. Naast conventionele Westerse instrumenten zoals de viola da gamba bespelen zes musici ook Bulgaarse kavals en een Perzische ney. Muzikale invloeden uit de Arabische en Joodse traditie gaan moeiteloos samen met de door Shechter gecomponeerde elektronische soundscape. Voor het eerst in zijn oeuvre zien we musici op de planken. Livemuziek had tot nog toe geen plaats binnen Shechters klankuniversum. Verrassend voor een choreograaf die een carrière kende als drummer.

De scène uit kaskraker *Titanic* (1997) waarin violist Wallace Hartley besluit te spelen tot het einde was het vertrekpunt van de creatie. Tijdens de repetities toonde Shechter het ontroerende filmfragment aan alle performers. ‘There is something full of hope about it and there is something depressing.’

Temidden van alle tumult op scène vormt de groep muzikanten een continuüm. Een baken van hoop in onzekere tijden. In de keuze van het opgevoerde repertoire – *Die lustige Witwe* van Franz Léhar en een strijkkwartet van Tchaikovsky – resonanceert de wereld van gisteren. Knipogend naar een klassiek ballet lijkt ook de titel zelf een echo van een verloren tijd. *Grand Finale* is een hedendaagse danse macabre; een wals voor het einde der tijden.

Na Shechters sabbatical en veranderingen in de samenstelling van het dansgezelschap was de tijd rijp een nieuw pad in te slaan. Ver weg van de drukte van alledag bleek een artistieke residentie in het Italiaanse Polverigi de ideale plek voor herbronning. Aan de wortels van *Grand Finale* lag het verlangen terug te keren naar het wezen van een choreografie: ‘I felt I wanted to go back into something I had abandoned for a few years, which was dealing with the actual skillfulness of choreography, of actually moving bodies on stage.’ Om niet terug te vallen in oude reflexen daagde Shechter zichzelf uit. Hij zocht én vond een nieuwe taal.

Een voorbeeld uit dat nieuwe vocabulaire is de ‘dodendans’. Bezielde duetten tussen een danser en het levenloze lichaam van zijn partner. Overlevenden torsen het gewicht van de gesneuvelden. Emotionele ballast die hier fysiek gestalte krijgt. Een zielloos lichaam wordt voortgesleept en daarna opgetild. Juist die futloosheid – de popperigheid van een lijk – opent nieuwe perspectieven. Plots krijgt een roterende beweging een andere lading. We ervaren het menselijk lichaam op een manier die we niet eerder gezien hebben.

‘There is something full of hope about it and there is something depressing.’

Shechters vernieuwingsdrang werd beloond. Na de première in 2017 werd de voorstelling een jaar later genomineerd voor een Olivier Award voor beste nieuwe dansvoorstelling.

Cult, Shechters gevierde debuut uit 2004, toonde het publiek reeds de visionaire blik van een auteur. Sindsdien heeft hij zijn stijl steeds verder bijgeschaafd. In *Political Mother* en *barbarians* toonde hij een bijzondere gevoeligheid voor hedendaagse *hot issues*. Het marcherende ensemble uit *Uprising* evoceert de spanning van een politiek conflict dat dreigt te escaleren naar een geweldssituatie. Ook in *Grand Finale* zinspeelt Shechter op naderend onheil.

Tijdens het observeren van de dagelijkse nieuwsstroom bespeurde de choreograaf een honger naar onheil, een onstilbare dorst naar destructie en wanhoop. Kijkers leken voldoening te halen uit het voorgeschotelde geweld. Dansen op de rand van een vulkaan. Tegelijkertijd plaatst de gemiddelde nieuwsconsument zichzelf buiten die gemediatiseerde werkelijkheid. Als iedereen zich toeschouwer waant in een theater van gruwelijkheden, wie voelt zich dan nog persoonlijk aangesproken in actie te

schieten? Dit is een terugkerende vraag in Shechters oeuvre. Hoever reikt de invloed van het individu in het grotere geheel?

‘There is something endless about the rolling apocalypse.’ Shechter trekt de vergelijking met tuimelkruid. Eens de plant volgroeid is, maakt zij zich los van haar wortels. Zolang de wind waait, tuimelt de bol voort over de desolate steppe. *Grand Finale* kent een gelijkaardig patroon. Eenmaal een beweging geïntroduceerd is, blijft die zich herhalen. Ogenscheinlijk. Niets is hier wat het lijkt. Shechter implementeert subtiele veranderingen. Daarbij gaat hij bijna subversief te werk. Zo monden we uit in situaties waarbij men zich terecht de vraag kan stellen ‘hoe zijn we in godsnaam tot dit punt gekomen’. Hoe heeft het ooit zover kunnen komen?

Met hun kille voorkomen herinneren staalgrijze muren – een ontwerp van setdesigner Tom Scutt – aan de beruchte barrières op de Westelijke Jordaanoever en de gewraakte afscheiding tussen Oost- en West-Berlijn. Ze vormen een verscheurd landschap waarvan de contouren bij ieder conflict veranderen. Voortbewogen door de dansers symboliseren ze een wereld in transitie waarin de mens een onzekere toekomst tegemoet treedt. Toch is er ook een schoonheid in al die somberte. Wanneer de monolieten voor het eerst opdoemen uit de duisternis doen ze denken aan sculpturen van Richard Serra. Als ze in stilte voortschrijden en nieuwe formaties vormen, zijn dat momenten van verstilde poëzie. Hun gewijzigde positie beïnvloedt de dynamiek van het stuk. Zodra de muren samenkomen tot een enge ruimte valt de performance stil. In dat vacuüm komen de dansers samen. Ze

zingen. Omfloerst klinken hun stemmen. Het einde lijkt plots heel tastbaar.

Shechters fascinaties reiken verder dan het politieke toneel alleen. Hij put volop inspiratie uit persoonlijke ervaringen. *The Art of Not Looking Back* – zijn eerste choreografie met enkel vrouwelijke dansers – is autobiografisch. Die voorstelling begint met een opname van Shechter die herinneringen oprakelt aan zijn eigen jeugd. Zijn persoonlijke ontboezemingen worden ruw afgekapt door een boude bekentenis: 'My mother left me when I was two.' Ook in *Grand Finale* stelt Shechter zich kwetsbaar op. 'There is a place deep inside me that is quite dark.'

Toch valt er in die duisternis ook een zekere lichtheid te bespeuren. *Shechter* mag dan een dystopie schetsen, bij momenten schemert zijn zwarte humor door. In de tweede helft van

de voorstelling barst de bubbel. Dat resulteert in een losgeslagen energie. Wat voorafging aan dit moment lijkt plots vergeten. Dansers breken met de zorgvuldig gestileerde choreografie. Ze lachen in het aangezicht van de dood. Hun geest bereikt een andere staat van zijn. Het lichaam is één met de muziek. In dit deel – *Rave* – is iedereen één met het momentum.

Op weg naar het einde spoelen we terug naar het begin. In tegenstelling tot de duisternis van het openingsbeeld creëert lichtontwerper Tom Visser hier gloedvolle tableaux. Daarbinnen ontvouwen zich enkele momenten van cinematografische intimiteit waarin Shechter een rijk pallet aan emoties schildert. Zo geeft de kijker aan het slot toch nog een sprankje hoop.

— Pim Dinghs

Rosas in Brugge

do 21 — do 28 feb 2019

Concertgebouw Brugge en Rosas vieren de 20e productie van Rosas in het Concertgebouw met een heuse feestweek: vier voorstellingen, twee tentoonstellingen en een cursus.

i.s.m. Cultuurcentrum Brugge,
KAAP & Davidsfonds Academie

Meer op concertgebouw.be/rosas

© Anne Van Aarschot

WO 28 NOV 2018 - WO 20 FEB 2019

Stef Van Alsenoy

Mono no aware

Mono no aware is een Japanse uitdrukking die een intens bewustzijn van de tijdelijkheid en vergankelijkheid van het leven beschrijft. Deze manier van kijken naar de wereld laat toe om zowel de schoonheid en broosheid van het tijdelijke, als de melancholie van het vergankelijke te koesteren. Stef Van Alsenoy vindt al deze elementen terug in de dynamiek en schoonheid van wolken, in hoe ze ontstaan, evolueren en uiteindelijk terug oplossen in het niets. Zijn minimalistische fotografie laat enkel nog plaats voor de essentie, de kracht en de eindigheid van de wolken. Stef Van Alsenoy is sound designer én fotograaf. In zijn tentoonstelling

Mono no aware combineert hij beide kunstvormen. De soundscapes die hij voor deze reeks creëerde, geven de foto's een minimalistische akoestische dimensie.

© Victor Frankowski

'One of the British dance scene's hottest properties, the creator of works that are full of raw, visceral energy, set to blasting percussive scores that he composes himself.'

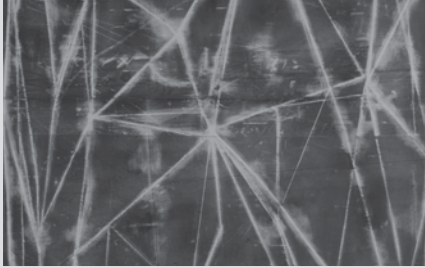
— The New York Times over Hofesh Shechter

In de kijker

VRIJDAG

05 APR 2019

20.00 Concertzaal

Drawings

Marc Vanrunxt & Kunst/Werk /
Slagwerk Den Haag

Choreograaf Marc Vanrunxt laat zich inspireren door een meesterwerk voor percussie-ensemble van Gérard Grisey. Het geluid van een pulsar is de letterlijke puls waarop de muziek zich voortbeweegt. De vier dansers van Kunst/Werk en de vijf musici van Slagwerk Den Haag duiken in de duistere ruimte voor een fascinerende trip. De componist en sonoloog Hugo Morales Murguía zal, als antwoord op *Le noir de l'étoile*, een nieuw werk presenteren voor zonnepanelen, roterend lichtbaken en vier slagwerkers.

DONDERDAG

13 JUN 2019

20.00 Concertzaal

© Danny Willems

The Sea Within

Voetvolk / Lisbeth Gruwez

The Sea Within is een vinnige en intense voorstelling waarin Gruwez de chaos niet langer wil beteugelen, maar zijn eigen orde laat zijn. De muziek is van de hand van Maarten Van Cauwenberghe, bijgestaan door Elko Blijweert en Bjorn Eriksson. Hun elektronische sound – met minimalistische synths en een prikkelend spel met frequenties – raakt je tot in al je zintuigen.

Laat weten wat je van het voorstelling vond op

 ConcertgebouwBrugge
 @concertgebouwbr

info & tickets +32 70 22 12 12 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be

